

אורח נטה ללוד

(המשך)

לימים חזרו שאר אנשי שבוש והתחילה העיר חזרת לחייה והתחילו באים שלוחי צדקה ושלוחי מסחר ושאר בני אדם. וברחמי השם חיים וקיימים פעמים מתוך צער ופעמים מתוך נחת, ככל שעולה על דעתו יתברך, יותר משאנו כדאים לפי מעשינו.

יושב אני במלון, פעמים מתוך צער ופעמים מתוך נחת, ככל שעולה על דעתו יתברך. אף במלון זה שאני נטיתי ללון יש דברים שהם נחת רוח לרואיהם. רחל בתו הקטנה של בעל המלון יושבת ותופרת, מכניסה חוט לתוך קופה של מחט, או נוטלת קצהן של חוטים בשפתיה, ואני מסתכל במעשיה ונהנה כאילו היא עושה גמילות חסד עם עיני. ומאחר שאיני כפוי טובה אומר אני לה דברים כדי להערב עליה את מלאכתה.

מה סיפרתי ומה לא סיפרתי. אילו היה הדבר עכשיו הייתי מספר לה מעשה נאמתו של מלך, כבת שבע עשרה או שמונה עשרה, זקופה כחלוצה צעירה ביום שעולה לארץ. פעם ראשונה שראיתיה עמד בי לבי וביקשתי לבכות, שפירוק הקדוש ברוך הוא את חנו על בנותיהם של אומות העולם. או שמה חן זה מתגבש של מלכי בית דוד הוא, שהיא מזרעם, שכשהיתה מלכת שבא אצל שלמה נתן לה כל חפצה אשר שאלה ונולדו ממנה מלכי חשב. הגבהתי את כובעי לכבודה וברכתי אותה. ניענעה לי ראשה מעין הודיה, והלובן שבעיניה הבהיק כצדף פלאים. צדף מעין זה מצאתי ביום סתיו על שפת ימה של יפו. ועדיין היתה רוחמה הקטנה קיימת. את שמה של יעל חיות שמעת, שמה של רוחמה לא שמעת. אבל אני אומר לך שרוחמה זו שווה יותר מיעל חיות.

אם כן למה הנחתי את רוחמה ורצתי אחר יעל חיות. מפני שבאותו פרק עדיין לא הבשיל כל שכלי. כדרך הבחורים שבורחים ממה שיפה להם ורצים אחר מה שאין יפה להם. ולא בחורים בלבד עושים כן אלא אף כל אדם עושה כן ואפילו הדומם. שמא תאמר וכי אפשר לדומם לברוח והריהו דבוק לשרשו, אומר אני לך שאני עצמי ראיתי כן, שבזמן שהייתי חובש מחובשי בית המדרש ברח בית המדרש ממני, עליתי לארץ ישראל ברחה הארץ ממני.

עכשיו אספר קצת על שיערה של בת מלך. שיערה שחור ומבהיק. אף שיערה של רחל שחור ומבהיק, אלא ששיערה שלה נאה משל רחל, לא שיערה גופא. שהרי שיערה כשערה, אלא ששיערה ארוך ולא קצוץ והוא קלוע מאחוריו. וקרוב לודאי שאינו דוקר, לא כשער שקצוץ שדרכו לדקור.

משמשה רחל בשערה ונשאה עיניה כנגדי ואמרה אף שערי אינו דוקר, אף על פי שהוא קצוץ. אמרתי לה אפשר שאינו דוקר, ואפשר שדוקר, אם לא בפועל ממש דוקר הוא במחשבה. ודבר זה רחל קשה ביותר. חוץ לזה הרי שערך חסר, ואפשר מה שנקצץ ממנו הוא העיקר. לשלימות הענין צריכנו להוסיף לענין אותה בת מלכים שבגדיה נאים ומכוונים יפה יפה, היתה עליה שמלת אשה לא בגד של חצי זכר ונעליה לא רחבות ולא גסות. עכשיו רחל נניח את הנסיכה הזאת, שלא ראיתה אלא שתי פעמים בלבד, איתה פעם ופעם שניה סמוך לבית קרן הקיימת. שתי נערות ליוו אותה וכן הווזיר הראשי של אביה המלך. מעצמך תביני שדרשתי בשלומה בשניה, איש אמונים אני ואם עשיתי דבר ישר הריני מחזיק בו. והואיל ודרשתי בשלומה פעם אחת חזרתי ודרשתי בשלומה בשניה, כמה היה אותו וזויר

תמיה. אבל אילו היה חכם לא היה תמיה, שהרי בת מלך היא, ואפילו נטלו את המלכות מאביה מלכותו קיימת. כבר אמרתי לך רחל, איני לו לזה ששוכח שהוא בן מלך, ומאחר שהיא לא שכחה שבת מלכים היא לא שכחתי אף אני.

רחל ריבה מודרנית ואינה נוטה לדברי אגדה על בני מלכים ובנות מלכים. מה מבקשת רחל לשמוע, מעשי נערות כמותה, כגון מעשי יעל חיות ומעשי רוחמה הקטנה.

אבל אדם שהגיע לפרק שנותי לא נאה לו לחזור על מעשה נערות, לפיכך סיפרתי לה מעשה תרצה ועקביה. אמרתי לה לרחל דבר זה כדאי לך לשמוע. עקביה מזל אדם מסויים היה והגיעו שנותיו לשנות אביה של תרצה מינץ ולא הגה עליה עקביה מזל על תרצה אפילו בחלום, הלכה תרצה ותלתה עצמה על צוואריו של עקביה, כלום אין מעשה נסים כאן. לפי דעתך פשוטים הדברים, מעשים בכל יום, ואם לא אירע כגון זה היום יכול שיארע מחר. ברוכה שעה זו שאמרת כן. ומאחר שאני מחבב את הטובות רציתי לכיון את השעה אימתי נאמרו דבריה של רחל. הוצאתי את שעוני והבטתי בו.

אמרה רחל מפני מה הביט מר בשעון?

אמרתי לה כבר הגיע חצות לילה. מה חושבת את רחל? הביטה בי רחל ואמרה איני חושבת כלום.

אמרתי לה רצונך ואומר לך מה חשבת. לא חשבת כלום.

ברוחמה הקטנה חשבת. רוחמה זו מי היא?

אמרתי לה לרחל וכי לא סיפרתי לך עליה? אמרה רחל ולא יעל חיות שמה?

אמרתי לה לרחל יעל חיות לעצמה ורוחמה לעצמה. זאת רוחמה הקטנה שהיא כבושה כקרן של חמה בתוך עננים. אבי שבשמים כמה מצויה השכחה בנערות.

בכנסתי לחדרי והדלקתי נר. הבטתי בראי לראות אם אני עצב.

אבל אני לא הייתי עצב, ואם תמצא לומר הייתי שמח, ואם אין אתם מאמינים לי הרי ראה אותי הראי צוחק.

אותה שעה נשמע קול רגל עץ. אמרתי לעצמי דניאל ב"ח שכנגו חזר לביתו. אפתח את החלון ואשאל אותו מה כתב אביו מארץ ישראל, אלא עצלות שהיתה בי גרמה שלא פתחתי את החלון ולא שאלתי עליו על ר' שלמה, אלא עליתי על מטתי וכביתי את הנר ונשתחחתי מלוא גופי עד שקפצה שינה עלי וכבלה את עיני.

פרק חמשה עשר / המפתח שנאבד

אתמול הייתי שמח כאילו כל העולם שלי הוא והיום אני עצב כמי שאבד לו עולמו. מה אירע, כשביקשתי ליכנס לבית המדרש לא מצאתי את המפתח. אמרתי לעצמי שמא הנחתיו במלון בשעת לבישת אדרתי. חזרתי למלון ולא מצאתי את המפתח. אמרתי לעצמי שמא אבדתי בדרך. חזרתי על כל הדרכים ולא מצאתיו.

הלכתי אצל בית המדרש ועמדתי לפני הדלת הנעולה. שבע מחשבות חשבתי בשעה קלה, וזו אחת מהן. בית המדרש קיים ואני עומד מבחוץ, מפני שאבדתי את המפתח ואיני יכול ליכנס. מה יעשה אדם ויכנס, ישבור את הדלת ויכנס. (עוד יבוא).